

Кажу да у ДСС постоје велика неслагања, као и да многи желе да се прикључе ДС, да ли је то тачно?

- Странка је или у власти, или у опозицији. Могући одлазак у опозицију је потпуно природна ствар. Не оптерећујем се тиме. А што се ДСС тиче, нисам приметио да постоје неки велики унутрашњи проблеми. Свима нам је јасно да се све врти око Косова. Биће још пуно обећања, прича о томе како је Србија незаобилазан партнер за ЕУ и САД... све до тренутка, док не прихватимо независност Косова. Посредно или непосредно. Свима бих предложио да мало боље проуче историју односа међународне заједнице и Републике Српске у последњих 10 година. На том примеру може пуно тога да се научи.

Да ли руководство ДСС остаје доследно ставу да ССП треба поништити?

- ССП треба разјаснити. Од 17. фебруара околности су се значајно промениле. Део држава чланица ЕУ је признао Косово као независну државу. Сама ЕУ је послала ЕУЛЕКС на КиМ позивајући се на Резолуцију 1244 СБ УН. Очигледно је да ми члан 135 ССП-а тумачимо на један начин, а део држава чланица ЕУ на други начин. Не можемо се претварати да проблем не постоји. Јер ако Србија ратификује ССП, без претходног разјашњења свих спорних делова, шта ћемо радити сутра када ЕУ понуди Косову ССП. Зато је преко потребно да се у нашој Скупштини отвори расправа на ову тему. Правна анализа ДСС може бити полазна основа за тако нешто.

Да ли и након сусрета председника Буша са председавајућом ЕУ Словенијом, при коме се траже добросуседски односи са Косовом, за нас има значаја што неке земље ЕУ не признају независност или не?

- Управо је у томе проблем. Већ после писма Рупела и Кушнера из априла месеца било је видљиво у ком правцу ствари иду. Део ССП-а говори о добросуседским односима. За државе ЕУ, које су признале Косово, Косово је независна држава и сусед Србије. Са њихове тачке гледишта Србија мора да оствари добросуседске односе са Косовом, што подразумева низ билатералних споразума које би морали потписати Београд и

Приштина. На пример, морали би се договорити о слободном протоку људи, роба и услуга. То непосредно значи да би морали признати пасоше, личне карте, саобраћајне дозволе и остала лична документа Републике Косово. Ако Србија то уради, нема разлога да то не ураде и остале државе које подржавају Србију на дипломатском пољу. Не могу Руси, Румуни, Шпанци... бити већи Срби од Срба. Они који лобирају за независност Косова, сада траже пречицу како да дође до признавања независности, а да се мимоиђе СБ УН. Карта на коју сада играју, јесте да Србија потпише низ уговора са Косовом, а да нашој јавности објасне како то не значи признавање државе Косово, већ су то ствари „техничке“ природе.

Министар Самарџић је најавио оснивачку седницу Скупштине за 28. јун, на Видовдан. Да ли је тај датум намерно изабран?

- Датум је изабран и случајно и намерно. Са једне стране, постоје одређени законски рокови, који се тичу конституисања локалних скупштина. Тек када буду конституисани сви локални парламенти на КиМ онда можемо направити и други корак и конституисати ново, координационо тело које ће сачињавати представници Срба и неалбанаца из свих насеља и општина на КиМ. Са друге стране, симболика у политици и дипломатији јесте битна. Поклопило се да Скупштина треба да буде конституисана крајем јуна. Па зашто да то не буде на Видовдан?

Шта се дешава уколико ЕУ уз сарадњу САД крене са спровођењем мисије Еулекс мимо одлуке СБ УН?

- ЕУЛЕКС је на Косову нелегално. Једини начин да се постојеће стање превазиђе, јесте да Србија призна ЕУЛЕКС. Што не смемо учинити. Споран је мандат ове мисије. А то је спровођење Ахтисаријевог плана. Прихватање ЕУЛЕКС-а значило би прихватање независности Косова.

Донешен је устав Косова, косовски Албанци свуда користе прилику да наступају под својом заставом... Како све то утиче на Србе на Косову?

- Говори нам да морамо појачати своје активности и дефинисати план наших реакција убудуће. Треба подсетити и да су министри спољних послова Русије, Кине и Индије

затражили обнављање статусних преговора и да у већини међународних организација не постоји никаква сагласност шта и како даље са КиМ. Србија у овом послу има велике и утицајне савезнике.

Колико уопште од Србије зависи развој ситуације на Косову или је то ипак питање много већих сила?

- Од Србије и нашег става пуно тога зависи. Проблем јесте увелико интернационализован, али да од Србије ништа не зависи, не би било оволико разних притисака и претњи. Ми ни једним својим гестом не смемо прихватити независност Косова. Влада Србије мора доследно спроводити Акциони план. Морамо помоћи сваког свог грађанина на КиМ. То је и ствар принципијелне природе. Једна од обавеза сваке државе јесте да штити сваког свог грађанина. Ако данас дигнемо руке од Срба у Грачаници, како ћемо сутра штити права и достојанство било ког другог грађанина Србије који ће од државе тражити да га заштити због било чега.

По вама, да ли ће се амерички војници у скорије време (како је претходно најављено) повући са Косова? Уколико дође до тога, шта следи даље и како ће нови односи у региону утицати на Балкан?

- У једном свом писму, које су објавили и наши медији, немачки политичар Вили Вимер, објашњава став САД како је амерички генерал Ајзенхауер пропустио да стационара војне трупе на Балкану 1945. године и како је то био стратешки промашај који данас треба исправити. По руском геостратегу, Александру Дугину, Балкан и Кавказ представљају „евроазијски мост“, енергетски и транспортни коридор који ће тек добијати на значају. Зато не верујем да ће бити било каквог повлачења америчких војних снага из региона. Чак штавише, мислим да ће њихов број порасти, пре свега оних стационараних у Бугарској и Румунији. Како се буду компликовале ствари на северној и источној обали Црног мора, тако ће се и гомилати нове војне снаге на јужној и пре свега западној обали. За мене је право питање како ће нови односи у региону утицати на Балкан. Ми смо на почетку једне дуге и велике кризе. Не ради се ту само о Косову. Погледајте шта се дешава у Македонији, БиХ, Црној Гори. Међуетнички односи су лоши, политички проблеми огромни, правила игре успостављена још 1992. се немилице крше, тензије су велике. При томе, због пораста цена енергената и хране целом континенту прети велика рецесија која може погоршати ионако лоше економске и социјалне прилике у нашем региону. А то је одлично тло за различите врсте радикализама. И зато морамо направити оквир који неће дозволити нове тензије и сукобљавања. Одговорност је на нама, балканским народина, али и на међународној заједници.

Све се врти око Косова

Пише: Душан Пророковић
четвртак, 19 јун 2008 21:40

(Правда 18.06.2008)